

GONUL ŞEN DEĞİL...

Ne demeli, nereden başlamalı, ne anlatmalı, neyi nasıl söylemeli bilemiyorum ki... Dahası nasıl ağlamalı, ya da ağlamalı mı?

"Güle naz

Bülbül eyler güle naz

Girdim bir dost bağına

Ağlayan çok gülen az"

Öyle ya... "Yürüme" diye diye yürüyen,

"uyuma" diye diye uyuyan, "oyname" diye diye oynayan, "gülme" diye diye kahkaha atan, "ağlama" diye diye de ağlayan bir milletin diğer yargılarıyla şekillenmiş, gelenek-görenekleri içerisinde pişmiş, onunla bütünleşmiş insanlarız.

"Ne ağlarsın benim divane gönlüm

Bu da gelir bu da geçer ağlama"

diye söze başlar ama söylerken yine ağlarız.

Ocalı, İsmet'i, beni bir arada gördüğü zaman (zaten görmediği de çok az olurdu) "siz Halk Edebiyatçılar..." diye söze başladılar rahmetli HİMMET. Bizi kızdırmak isterdi. "İsterseniz Umay Hanım'ı, Abdurrahman Bey'i, Dursun Bey'i de arayın, Halk Edebiyatı'nın önemi konusunda bilgi alın" derdi. Bizlerin destanlar gibi, masallar, bilmece, efsaneler, halk hikayeleri gibi, Yunus Emre, Aşık Ömer, Köroğlu, Gevheri, Emrah, Karacaoğlan gibi boş konularla(!) uğraştığını söylemek isterdi inanmadığı halde.

Fakat ben Himmet'in türküleri ne kadar çok sevdiğini, özellikle Ege yöresi türkülerini ne kadar içten söylediğini bildiğim için gülerdim. Karacaoğlan'ı ne kadar yüreğinden sevdiğini, Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencilerine "Karacaoğlan'ı tanımayan, Karacaoğlan'dan bir türküyü okuyamayan öğrenciyi Türk Dili dersinden bırakırım" dediğini bildiğim için gülerdim. Ayrıca, kendisine "Himmet, ben Halk Edebiyatı metinleri konusunda daha çok ağır araştırmalarıyla ilgili dil çalışmalarından yararlanıyorum" dediğim zaman bana tebessüm ettiği için gülerdim. Beni kızdırmak için söze başladığı halde benim dışımdaki diğer arkadaşların kızdığını gördüğü zamañ gülerdim. Bunun üzerine, hafifçe kızaran yüzüyle bana gülümseyerek "bir gün seni de kızdıracağım" dediği zaman gülerdim.

Ama şimdi gülemiyorum. Her zaman oluğu gibi yine dediğini yaptı. Beni kızdırdı. Hem de hiç tahmin edemeyeceğim bir şekilde... Himmet'e bir defa kızdım: 3 Kasım 1995 Cuma günü, Musa'nın sabahın beşinde Afyon Devlet Hastanesi'nden telefonla arayarak inanılması güç "ölüm" gerçeğini duyurduğu zamañ kızdım. Bizi yolun yarısında terketmesine, yetim-i akran bırakmasına, Bengisu'yu

Nergis'in kucagında bırakarak ebediyete intikaline kızdım. Sarı kanarya ile onu yapayalnız Afyon'a göndermiş olmama kızdım. Muharrem'in evinde Musa'nın "abey" deyişlerini son olarak duyamamış olmama kızdım. Son dersinden çıkışında birlikte çay içemeyişimiz kızdım. Ders çıkışı öğrencilerini toplayıp Kocatepe Üniversitesi Tür Dili ve Edebiyatı Bölümü kantininde onlara son olarak;

Ala gözlüm ben bu elden gidersem

Zülfü perişanım kal melil melil

Kerem et akıldan çıkarma beni

Ağla göz yaşını sil melil melil"

diye başlayan türküsünü söylerken kendisine eşlik edemediğim için kızdım.

"Ala gözlüm ben bu elden giderem"

Acaba neden gitmek istemişti bu elden? Sevdiklerinin "sağduyusu" olmak ya da rüyalarında eşsaneleşmek için mi? Veya aşık tarzında söylenen ağtlara yenileri eklensin diye mi...

"Susmuş Türk dilinin sakrak bülbülü

Adını söyleyen diller ağlasın

Kaldırıp topraktan o beyaz tülü

Naşını taşıyan eller ağlasın

Türklüğün aşığı Hakk'a vurgundu

Bazen heyecanlı, bazen durgundu

Yüreği, gönlü genç, cismi yorgundu

Bahtına yetimler, dullar ağlasın

Çekirdi bin türlü ıstırap mihnet

Tanrı'dan gayriya etmezdi minnet

Olaçak mekâm elbette Cennet

Kadrini bilmeyen kullar ağlasın

Sözü toktu onun gözü gönlü tok

İnsanlar içinde bir benzeri yok

Saplanmış bağrına kim bilir kaç ok

Üstüne eğilen dallar ağlasın

Toplansın mezarına dostlar her an

Dua etsinler, etmesinler figan

Kış geçip de bahar geldiği zaman

Meşeler, çınarlar, güller ağlasın"

İşte böyle can. Biz ne söylesek, ne yazsak boş. Sen Hakkın rahmetine kavuşarak "makam-ı cennet" in bulunduğu dönülmez bir diyara gitin. Dünya yine dönüyor. İnsanlar yine işinde, uğraşında, bizler senin hatıralarınla avunuyor, teselli buluyoruz. Ben sensiz de olsa, sarı kanaryasız da olsa yine Afyon'a gidip geliyorum ama gönül şen değil.

(Ali YAKICI)

BU DÜNYADAN BİR TÜRKMEN BEYİ GEÇTİ

Rivayete göre Cengiz Han'ın cam eşyalara karşı büyük bir merakı varmış. Onun bu ilgisini bilen zamanın sanatkarlarından birisi uzun zaman vererek oldukça nadide cam

GONUL ŞEN DEĞİL...

Ne demeli, nereden başlamalı, ne anlatmalı, neyi nasıl söylemeli bilemiyorum ki... Dahası nasıl ağlamalı, ya da ağlamalı mı?

"Güle naz

Bülbül eyler güle naz

Girdim bir dost bağına

Ağlayan çok gülen az"

Öyle ya... "Yürüme" diye diye yürüyen,

"uyuma" diye diye uyuyan, "oyname" diye diye oynayan, "gülme" diye diye kahkaha atan, "ağlama" diye diye de ağlayan bir milletin diğer yargılarıyla şekillenmiş, gelenek-görenekleri içerisinde pişmiş, onunla bütünleşmiş insanlarız.

"Ne ağlarsın benim divane gönlüm

Bu da gelir bu da geçer ağlama"

diye söze başlar ama söylerken yine ağlarız.

Ocalı, İsmet'i, beni bir arada gördüğü zaman (zaten görmediği de çok az olurdu) "siz Halk Edebiyatçılar..." diye söze başladılar rahmetli HİMMET. Bizi kızdırmak isterdi. "İsterseniz Umay Hanım'ı, Abdurrahman Bey'i, Dursun Bey'i de arayın, Halk Edebiyatı'nın önemi konusunda bilgi alın" derdi. Bizlerin destanlar gibi, masallar, bilmece, efsaneler, halk hikayeleri gibi, Yunus Emre, Aşık Ömer, Köroğlu, Gevheri, Emrah, Karacaoğlan gibi boş konularla(!) uğraştığını söylemek isterdi inanmadığı halde.

Fakat ben Himmet'in türküleri ne kadar çok sevdiğini, özellikle Ege yöresi türkülerini ne kadar içten söylediğini bildiğim için gülerdim. Karacaoğlan'ı ne kadar yüreğinden sevdiğini, Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencilerine "Karacaoğlan'ı tanımayan, Karacaoğlan'dan bir türküyü okuyamayan öğrenciyi Türk Dili dersinden bırakırım" dediğini bildiğim için gülerdim. Ayrıca, kendisine "Himmet, ben Halk Edebiyatı metinleri konusunda daha çok ağır araştırmalarıyla ilgili dil çalışmalarından yararlanıyorum" dediğim zaman bana tebessüm ettiği için gülerdim. Beni kızdırmak için söze başladığı halde benim dışımdaki diğer arkadaşların kızdığını gördüğü zamañ gülerdim. Bunun üzerine, hafifçe kızaran yüzüyle bana gülümseyerek "bir gün seni de kızdıracağım" dediği zaman gülerdim.

Ama şimdi gülemiyorum. Her zaman oluğu gibi yine dediğini yaptı. Beni kızdırdı. Hem de hiç tahmin edemeyeceğim bir şekilde... Himmet'e bir defa kızdım: 3 Kasım 1995 Cuma günü, Musa'nın sabahın beşinde Afyon Devlet Hastanesi'nden telefonla arayarak inanılması güç "ölüm" gerçeğini duyurduğu zamañ kızdım. Bizi yolun yarısında terketmesine, yetim-i akrân bırakmasına, Bengisu'yu

Nergis'in kucagında bırakarak ebediyete intikaline kızdım. Sarı kanarya ile onu yapayalnız Afyon'a göndermiş olmama kızdım. Muharrem'in evinde Musa'nın "abey" deyişlerini son olarak duyamamış olmama kızdım. Son dersinden çıkışında birlikte çay içemeyişimiz kızdım. Ders çıkışı öğrencilerini toplayıp Kocatepe Üniversitesi Tür Dili ve Edebiyatı Bölümü kantininde onlara son olarak;

Ala gözlüm ben bu elden gidersem

Zülfü perişanım kal melil melil

Kerem et akıldan çıkarma beni

Ağla göz yaşını sil melil melil"

diye başlayan türküsünü söylerken kendisine eşlik edemediğim için kızdım.

"Ala gözlüm ben bu elden giderem"

Acaba neden gitmek istemişti bu elden? Sevdiklerinin "sağduyusu" olmak ya da rüyalarında eşsaneleşmek için mi? Veya aşık tarzında söylenen ağıtlara yenileri eklensin diye mi...

"Susmuş Türk dilinin sakrak bülbülü

Adını söyleyen diller ağlasın

Kaldırıp topraktan o beyaz tülü

Naşını taşıyan eller ağlasın

Türklüğün aşığı Hakk'a vurgundu

Bazen heyecanlı, bazen durgundu

Yüreği, gönlü genç, cismi yorgundu

Bahtına yetimler, dullar ağlasın

Çekirdi bin türlü ıstırap mihnet

Tanrı'dan gayriya etmezdi minnet

Olacak mekâm elbette Cennet

Kadrini bilmeyen kullar ağlasın

Sözü toktu onun gözü gönlü tok

İnsanlar içinde bir benzeri yok

Saplanmış bağrına kim bilir kaç ok

Üstüne eğilen dallar ağlasın

Toplansın mezarına dostlar her an

Dua etsinler, etmesinler figan

Kış geçip de bahar geldiği zaman

Meşeler, çınarlar, güller ağlasın"

İşte böyle can. Biz ne söylesek, ne yazsak boş. Sen Hakkın rahmetine kavuşarak "makam-ı cennet" in bulunduğu dönülmez bir diyara gitin. Dünya yine dönüyor. İnsanlar yine işinde, uğraşında, bizler senin hatıralarınla avunuyor, teselli buluyoruz. Ben sensiz de olsa, sarı kanaryasız da olsa yine Afyon'a gidip geliyorum ama gönül şen değil.

(Ali YAKICI)

BU DÜNYADAN BİR TÜRKMEN BEYİ GEÇTİ

Rivayete göre Cengiz Han'ın cam eşyalara karşı büyük bir merakı varmış. Onun bu ilgisini bilen zamanın sanatkarlarından birisi uzun zaman vererek oldukça nadide cam

eserler ortaya koymuş, almış bunları Hakan'ın huzuruna çıkmış. Nadide cam ürünlerini -belki de karşılığında verilecek büyük mükafatı düşünerek, hakana sunmuş, içi dolu dolu, başı dik, beklemeye başlamış.

Bu hediyeler karşısında Cengiz Han'ın gözleri hakikaten parlamış, bu muazzam ürünleri seyretmeye koyulmuş, fakat ani bir hareketle kılıcını çekip bütün cam eserleri tuz-buz etmiş. Bu durum karşısında herkes şaşkın herkes suskun...

Bu sükûtu camcı ustası bozmuş: "Sultanın, suçumuzu ne ola ki, hediyemiz katımızda maktûle geçmedi?" demiş. Bunun üzerine Cengiz Han'dan şu tarihi cevabı almış: "Hayır, bilakis çok beğendim, ancak düşündüm ki bunlar teker teker kırılacak ve ben her biri kırıldığında ayrı ayrı üzüleceğim. Yüregimi dağladım ve bu kahredici manzaraya katlanmamak için hepsini bir anda yok ettim".

Cengiz Han, kahredici manzaraya tahammül etmemek için çok değer vermesine rağmen bu güzelim eserleri toptan yok etmekte buldu kolayı. Ya biz ne yapalım?

İki ay önce, değerli dostumuz İsmet Çetin'in eşi Gülseren Hanımefendi'yi hiç beklenmedik bir anda kaybetmenin şokunu yaşadık. Kahrolduk. İnşallah Allahu taâlâ başka acılar vermez, dedik. Bu elim kaybın şokunu henüz atlatamamışken 3.11.1995 gününün sabahında bir vurgun daha yedik. Himmet Beyimizi, Türkmen Beyimizi kaybettik. Kaybettik demeye dilim varmıyor, gözünü kapayan, çenesini bağlayan olmasam, inanasım da gelmiyor. Hayal gibi...

O meş'um sabahın gecesinde saat 22'ye kadar Muharrem Dördüncü'nün evinde dostları Musa Çiftçi, H. Feridun Güven, Ahmet Oğuz'la birlikte muhabbet etmiş, her biri kıvrak bir zekânın ürünü olan takılmalarına maruz kalmıştık. Günün konusu olan erken genel seçimlerinden, halk müziğine kadar pek çok husustan konuşmuştu. Onun halk müziğine olan tutkusunu bütün dostları bilir. Kulağımızda kalan son sözü de Gülşen Kutlu'nun son kasetiyle ilgiliydi. Koşhisar'dan derleme olduğunu sandığım bir türküden bahsetmişti. Hatta bir dörtlüğünü de terennüm etmişti. Akabinde, mutlaka dinleyin, çok güzel değerlendirmesinde bulunmuştu. Sevdirdi türküleri, Türk'ü sevmek türküleri sevmekle olur derdi. Türküleri sevdirdi öğrencilerine. 1993-1994 öğretim yılından beri derslerini yürüttüğü fakültemiz Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencilerini türkü hastası yaptı. Ve yine onların sessiz türküleri eşliğinde Domanıç-Muhacirler köyüne, doğduğu topraklara döndü.

Sevmeydi gösterişi, kendisi için kimse ra-

hatsız olsun istemezdi. Şahsına karşı yapılan her davranışa mutlaka bir teşekkürle karşılık verirdi. Öyle inanıyorum ki, yerinden kalkıp bir şeyler söyleme imkanı bulsaydı, ebedi istirahatgahına uğurlamak için Ankara, Çanakkale, Afyon'dan gelen dostlarına "Teşekkür ederim, zahmet etmişsiniz, ne gerek vardı..." cinsinden birkaç söz söyleyecekti.

Bu tevezu onun yaratılışında vardı. O makam ve mevkiisi ne olursa olsun herkese karşı mütevazı ve saygılı idi. Nitekim, aramızdan ayrıldığı günün bir öncesi günde, perşembe günü dersini tamamlayıp bizim odaya çıktı. Koltuğa oturup, bir ayagını da özur dileyerek bir sandalye üzerine uzattı. Rahatsız olduğu belliydi. Sol omuzundaki ağrıdan bahsetti. Çay söyledik. Hizmetli, çayını verdiğinde, uzattığı ayagını kasederek "Affedersiniz, rahatsızlığımdan dolayı uzattım, saygısızlık olarak niteleme" deme gereğini duydu. Kendisini "Pek de kibarın" cinsinden takıldığımızda "yahu adam yanlış anlar" derken, dolaylı da olsa, statüsü ne olursa olsun insana saygı gerektiğini hatırlatıyordu. Hakikaten kibardı, insana değer verirdi.

Bu ağrısını hafife aldı, belki de bize rahatsızlık vermek istemedi. Neticede dostlarını kahredici bir manzara ile başbaşa bırakıp gitti. Bir eş, dünya tatlısı bir kız çocuğu ve onlarca dostunu mahzun, boynu bükük bırakıp Hakk'a vassıl oldu.

Biz Cengiz Han'ın şansına sahip değiliz. Yıkım teker teker gelecek. Dün Gülseren Hanım, bugün Türkmen Beyimiz yarın kimbilir, bilmem kim?

Bunu bilir, bunu bekleriz. Allahu Taâlâ'nın "İrci'i" emrine kimin uyacağını bilemeyiz. Türkmen Beyimiz bu emre uydu, Hakk'a yürüdü. Ruhu şad, mekânı Cennet olsun.

(Ali TORUN)

HİMMET BİRAY

Son günlerde sohbetlerimizin ortak konusu Himmet Biray oldu. Bölümümüzde çalışırken kendisi ile sohbet ettiğimiz Himmet, sohbetlerimize konu olan bir insan oldu artık. Sohbetlerimizde O'nun hakkında bir yazı yazmam istendi. Ne yazılabilirdi? On üç yıllık arkadaşlıktan sonra ani gelen ayrılık hiç birimizde yazı yazma takati bırakmamıştı. Herkes yazamaktan, Himmet için yazamaktan şikayetçi idi. Hem ani bir ayrılış, hem ayrılığın acısının taze olması, hem de sıradışı bir insan hakkında yazı yazabilmek.